

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ Θ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Πώς έκοψε τὸ τοιγάρο ἔ Δεληγιάννης. Ἡ ἀπέραντη μνήμη του. Τὰ γέλια του καὶ ἡ εὐθυμία του. Πῶς δὲν ἔπασε θύμα τῶν Τούρκων. Ἡ ἀφοσίωσις μιᾶς ὑπερτερίας. Στὴν Ἄκροκρινθε. Ἡ ὑπερτροφία τοῦ Ὁθωνος, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ ἀειμνήστος Δεληγιάννης, στὰ χρόνια τῆς νεότητός του, ἦταν μανιώδης καπιναστῆς. Γιὰ νὰ μπορῆ μάλιστα νὰ στρίβῃ χοντροῦ τοιγάρα, τὰ ὁποῖα ὑπεραγοῦσε, προμηθεύονταν ἰδιαίτερως κόλλες τοιγαροχάρτον ἀπὸ τὸ ἔξωτερικόν.

Ἡ κατάχρησις οὗτος τοῦ καπινασμοῦ τοῦ ἐπέφερε διαταραγές στὴ λειτουργία τῆς καρδιάς καὶ γι' αὐτὸ ἀναγκάστηκε νὰ τὸ κόψῃ ἔκκοσι χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό του.

— Γιὰ νὰ κόψῃ τὸ τοιγάρο, διηγήσαν ἀργότερα, παρέστη ἀνίγχνῃ νὰ ταξιδεύω ἐπὶ δύο μῆνα. Τὶς πρῶτες μέρες ἦμιον δύσθυμος καὶ κακουσιωμένος, ἀργότερα όμως συνήθισα. Καὶ θὰ τὸ πιστέψετε; Ἀντιθέτως μὲ τόσους ἄλλους ποὺ πάμπανε νὰ καπινασῶν, ἐγὼ θέλω νὰ βρισκομαι πάντα κομπὰ π... καπιναστῆς!

Τὸ μνημονικὸ τοῦ Δεληγιάννη ἦταν ἀτέραντο. Θεοφάνη καὶ διηγῶνται μὲ χάρη καὶ μὲ αὐταπόθεσι καὶ τὰ πό ἀσημίματα περιστασιακά τῆς ζωῆς του.

— Ἄλλοτε, ἔλεγε μιὰ μέρα γελώντας στοὺς φίλους του, εἶχα στὴ Θῆρα ἓνα δάσκαλο ποῦ μ'ἔφο, ὁ ὁποῖος ὅταν εἶπαι τις προόδους τοῦ παιδιοῦ μαθητοῦ του στὴν πολιτικὴ, μοῦ ἔσταλε ἓνα βαρελὶ χρυσί, συνοδευόντάς τὸ μὲ τὸ ἀκόλουθο γραμμα: «Σὰς εὐχόμενα νὰ τὸ πιετὲ εἰς ὄψαιον μου μετὰ τῆς ἀξιότητος σου ὡς ἐγώ».

Ὁ Δεληγιάννης γελῶνος διαρκῶς καὶ τὴ μακροβιοτήτῃ του τὴν ἀπέδιδε στὸ ὅτι δὲν ἐθίμωνε ποτέ.

— Εἶπαθα νά... χωνεῖω τὴν ἀργὴ μου, ἔλεγε συχνά. Τὴν ἐξουσιάζω καὶ δὲν τὴν ἀρίνω νὰ μὲ ἐξουσιάζῃ αὐτὴ.

Καὶ ἄλλοτε πάλι, ἀπαντώντας σὲ σχετικὴ ἐρώτησι, εἶπε: — Καμμὴ διαίτη δὲν ἐτήρησα ποτέ στὴ ζωὴ μου...

Ὁ Δεληγιάννης ὅταν ἦταν ἀκόμα μορῶ, λίγο ἔλειπε νὰ πέθῃ θύμα τῆς τουρκικῆς θηροφωδίας.

— Ὅταν, ἔλεγε ὁ ἴδιος, οἱ Τούρκοι πλησιάζαν στὴν πατρίδα μου, τὰ Λαγκαδάκια, ὄλοι οἱ κάτοικοι ἀδειάζαν τὸ χορὸ καὶ τῆγαν.

Μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους γῆγαν κ' οἱ γονεῖς μου, οἱ ὁποῖοι ἀπάντω στὴ σωστικαμάρα τους, μὲ ἔχρασαν πίσω. Ὅταν ἀπομειωθῆσαν ἀρετὰ ἀπὸ τὸ χορὸ καὶ ἔκτασαν σ' ἓνα ὄσιος, μὲ θηγήθηκε μιὰ ὑπερτέρα τῆς ἀγορευτικῆς μου, ἡ ὁποῖα γῆγρε πίσω στὸ χορὸ καὶ μὲ πήρε, πρὶν μποῖον οἱ Τούρκοι καὶ μὲ κομματιάζουν!

Ὁ Δεληγιάννης ἦταν ἀνεξίκακος καὶ δὲν ἐπειράζε ποτέ κανέναν, ἀκόμα κ' ὅταν τοῦζαναν κακό.

— Μιὰ βραδιὰ τοῦ 1852 —διηγείτο— ἐγὼ ἀνέβαινα τὴν ὁδὸ Κολοκοτρώνη, συνάντησα ἓναν νοματάρα, ὁ ὁποῖος μοῦ ἀνιγγεῖλε ὅτι ἔβλεπαν τὸ σπίτι μου. Σὰν ἔφατα ἐκεῖ, βρήκα πραγματικὰ τὸ δειμάτο ποῦ ἀδειάζω. Ἐγὼς γνώριμος ποῦ τὸν εἶχα φιλοξενήσει, μοῦ ἔβλεπε ὄλες τις φορεσιές μου. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ προῖ, χωρὶς νὰ σοπιστῶ περισσύτερο, πήγα στὸ ράφτη μου καὶ... παράγγειλα καινούργια ροῖχα!

— Ἄλλοτε πάλι διηγείτο τὸ ἐξῆς περιστατικόν: — Ὅταν ἦμιον δεκατριῶν ἐτῶν, ὁ Ὁθων ἤθελε γιὰ νὰ ἐπισκεφτῆ τὴν Ἀκροκόρινθο, ὅταν κατοικοῦσα τότε μαζὺ μὲ τὴν οἰκογενεία μου. Ὁ βασιλεὺς, βιλέντονος τῆς ἐπάλξεσις τῆς Ἀκροπόλεως, ἀφῆρος τὸ στρατιωτικὸ δωκερτῆ Γραβέλλα πῶς τὶς ἔλεγαν, ἀλλὰ κ' αὐτὸς δὲν τὸ ἤθελε. Τότε πετάχτηρα ἐγὼ καὶ φώναξα:

— Ἐπάλλεξαι, Μεγαλειότατε!

Ὁ βασιλεὺς εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὴν ἐτοιμότητῃ καὶ τὸ θάρρος μου καὶ σημείωσε τ' ὄνομά μου.

Ἐστερ' ἀπὸ δύο χρόνια, ὅταν ἤθοι στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ σπουδάσω, βεβήθηκα ἀπέναντος καὶ ἀπηθήνα πρὸς τὸ βασιλεῖα ἀναφορᾶ, ζητώντας βοήθημα. Ὁ Ὁθων μὲ κάλεσε τότε στὸ παλάτι, θυμήθηκε τὸ παλιὸ περιστατικὸ τῆς Ἀκροκορινθοῦ καὶ μοῦ χορήγησε ὑποτροφία 30 δραχμῶν.

κοῦσε στὰ ἔρειπια ἐνὸς παλινοῦ μοναστηριοῦ καὶ εἶχε τὸ δοματίο του στὸ ἐπάνω πάτωμα. Ἀπὸ γάτο ἔμειναν οἱ ἀξιωματικοί.

Σὰν ἔφτασε στὸ δοματίο του, ἐπὶ μιὰ ὥρα ἔκοβε βόλτες πρὸ το κεφάλι του σιγαροῦ καὶ διαγράφοντας τὰ μονοτάκια, σὰν λιοντάρι στὸ λουλοῦ του. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἀνοῖξε τὸ παράθυρό του καὶ ἀμέσως τὸ ἴδιο φοβερὸ οὐράλιασμα ἀνοῖστηκε, γτάνοντας πέρα ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ δάση.

— Οἱ λύκοι! μοιρομήριος ὁ στρατηγός. Τὶ νὰ γίνεται τάχα ὁ δυστιχημένιος ὁ Ἄλλωρ;...

Προζώησε τέσσερα βήματα ἀκόμα, σταμάτησε ξανά καὶ ἔπασε ἔπειτα στὸ στρώμα του βαρῶς σὰν μοῦλοβι κ' ἀποκοιμήθηκε ἀπὸ τὴν ἀργοντία καὶ τοὺς κόπους του.

Στὴν ἀρχὴ φώναξε δυνατὰ μέσα στὸν ἔπνο του, ἀπήγγελλε κομμάτια πατριωτικῶν λόγων, σιγοτραγουδοῦσε τραγούδια τοῦ σχολεῖου καὶ πρόσφερε τὸ ὄνομα τοῦ Ἄλλωρ.

Ἐσαῖνα, κατὰ τις τρεῖς ἡ ὥρα, ὁ στρατηγὸς νόμισε πῶς τὸ παράθυρο τοῦ δοματίου του ἀνοῖξε ἀπὸ ἓνα μοιρομήριος χέρι, πῶς κάποιος ἀγγόνιος ἐμῆκε, στάθηκε ἀπάντω του καὶ φθῆρσε:

— Ρέους!

Ὁ στρατηγὸς ἐξήτησε ἀμέσως καὶ πετάχτηκε δρόμος. Ἐτρεξε πρὸς τὸ παράθυρο, κτύπησε ἔξω, μὰ δὲν εἶδε κανένα. Ὅλο τὸ στρατόπεδο ἦταν βυθισμένο στὴν ἠσυχία. Κανένας δὲν φανόταν ποθεν...

— Ποῖος μῆλμε; εἶπε μόνος του ὁ Ταμπούρο. Δὲν μπορεῖ γὰρ ὁ Ἄλλωρ. Ποτε θὰ γῆρσε κίολας; Κί' οὖνος ἦταν ἡ φωνὴ του ἡ ἴδια...

Ἐκαμε δύο—τρεῖς γύρους ἀπὸ δοματίο τοῦ καὶ σταμάτησε τρομαγμένιος.

— Μὰ ποῖος ἀνοῖξε τὸ παράθυρό; Καὶ γιατί νὰ πῆ μόνον αὐτὴ τὴ λέξι;...

Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ, ὁ Ταμπούρο ἐνόηκε βιαστικὰ καὶ βῆκε ἔξω. Διὰ τὰς νὰ ξηνησῶν οἱ στρατιώτες του καὶ τραβῆζε πρὸς τὸν ἐπιτελάρχῃ του.

— Ἐ, Βουγοναντά! τοῦ εἶπε. Τὸ πῆρα τὸ σύνθημα...

Ἐπακολούθησε μιὰ σιγὴ γεμάτῃ ἀτομία.

— Εἶνε ἡ λέξι Ρέους, ἐξουσιώθησε ὁ στρατηγός, τὸ ὄνομα ἐνὸς μικροῦ παραθαλασπίου χωριοῦ στὰ περὶχωρα τῆς Ταμπούρας. Πρέπει νὰ ἐνεργήσωμε ἀμέσως καὶ νὰ καταλάβωμε τις προφορᾶς...

— Μὰ ποῖος σὰς τόδωσε;

— Ὁ Βουγοναντά!

Ὁ Βουγοναντά δὲν ἀπάντησε, μόνον κτύπησε τὸ στρατηγὸ ποῦ εἶχε γίνει κάταπορος.

— Ἐ, τί λέτε, δὲν παραξενεύεσται γι' αὐτὸ; βογγήθηκε ὁ Ταμπούρος.

— Ὅχι, εἶπε ὁ λοχαγὸς ἐπιτελάρχης. Τὸ ἀγνωστο, τὸ πέραν τῆς ζωῆς δὲν μὲ τρώμαξε...

Ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ μῆκε μέσα κάποιος καὶ ζήτησε τὸ στρατηγόν.

— Τὶ θέλες; τὸν ρώτησε ὁ Ταμπούρος.

Ὁ ἀγνωστος, ποῦ φουρόσε ροῖχα τσιπλάνη, ἔβγαλε ἓνα δέμα καὶ τοῦ τὸ ὄσιος. Μέσα σ' αὐτὸ ὑπάρχον μὲ ἐπιμῆδα χρυσή, μιὰ στολὴ ἐξουσιωμένη κ' ἓνα ξίφος καταιματόμενον...

— Μπᾶ, αὐτὰ εἶνε τοῦ Ἄλλωρ! μοῦγκησε ὁ στρατηγός. Ὁ, νὰ πῆρῃ ὁ διάβολος! Τὶ συνέβη λοιπόν;

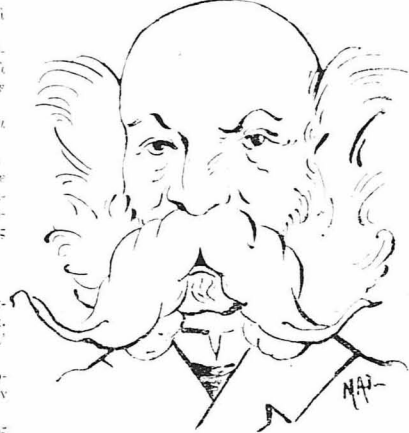
Κι' ὁ τσιπλάνης μὲ λόγια βιαστικὰ, κομμένα, ἔβαλλε λόγια, ἐξήγησε πῶς βῆκε μισοπεθαιμένο τὸν Ἄλλωρ, μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα, καὶ ἔλαβε ἐκ μέρους του τὴν ἐντολὴ νὰ μεταφέρῃ τὸ σύνθημα.

— Αὐτὰ ὄια ἐξηγούνται, εἶπε ἀτάραχος ὁ Βουγοναντά. Ὁ ἀξιωματικὸς ἔφυγε ἀπὸ δὸ χῆτὸ τὸ βράδι στὶς ὀχτῶ. Στὶς ἔντετα βροσιόταν μισροστὰ στὸν ἔγθρο. Στὶς δώδεκα εἶχε πάσει τὸ σύνθημα. Στὶς δύο ἔξωκῆνε νὰ γυρῆ πίσω. Στὶς τρεῖς τοῦ ἐπέτεθησαν οἱ λύκοι, πᾶνον στὸ βοῦν, κ' ἐπειθὶ δὲν μαροῦδες γ' αμωθῆ, τὸν καταστάρωσαν. Τὴ στιγμὴ ποῦ πῆθαν, ἡ ψυχὴ βῆκε ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ ἤθελε γιὰ νὰ σὰς εἰδοποιήσῃ στὸν ἔπνο σας... Ὁ λοχαγὸς Ἄλλωρ, κίολος, πῆθαν σὰν ἥσως...

Καὶ ὁ ἐπιτελάρχης ἀποκαλοῦθηκε. Τὸ παρὰδειγμα τοῦ ἐμμηθήκαν ὄλοι οἱ ἀξιωματικοί. Ὁ στρατηγὸς Ταμπούρος δὲν μαροῦδες πειὰ νὰ βαστήξῃ τὰ δάρατά του.

ΑΡΧΑΙΑ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

Ὅταν ἔχω σῆμαχο τὸ Δία, δὲν φοδοῦμαι, κανένα. Ἐὐσιπίδης Καταφύγιο τοῦ πλοῖου εἶνε τὸ λιμάνι καὶ τῆς ζωῆς ἡ φάλα. Πυθαγόρας Ποτε μὴν κᾶνης φίλο σου ἔναν ἀνθρώπου ἀγάριστο. Μένανδρος Ὁ θυμὸς τῶν ἀγαπητέμων λίγων καιροῦ βασταί. Θαλῆς Ὅποτε δια νὰ τ' ἀκούσῃ, οὔτε δια νὰ τὰ μαθαῖναι. Διονύσιος Τὸ χρυσάμι ἀνοίγει τὰ πάντα, ἀκόμα καὶ τὶς πύλες τοῦ Ἀδη. Πλουτάρχος

Ὁ Θεὸς Δεληγιάννης (Σκίτσο τοῦ Θέμου Ἀντίνο)

